

**МОНГОЛ УЛС, БҮГД НАЙРАМДАХ ЭНЭТХЭГ УЛСЫН
ХООРОНД ИРГЭНИЙ БОЛОН АЖ АХУЙН ХЭРГИЙН ТАЛААР ЭРХ ЗҮЙН
ТУСЛАЛЦАА ХАРИЛЦАН ҮЗҮҮЛЭХ ТУХАЙ**

Г Э Р Э Э

Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Энэтхэг Улс /цаашид "Хэлэлцэн тохирогч Талууд" гэнэ/ нь:

Иргэний болон аж ахуйн хэргийн талаар эрх зүйн туслалцаа харилцан үзүүлэх салбарт хамтын ажиллагааг хөгжүүлэхэд ач холбогдол өгөн;

дор дурдсан зүйлийг хэлэлцэн тохиров:

I БҮЛЭГ

ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

1 дүгээр зүйл

Эрх зүйн хамгаалалт

1. Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын иргэн Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын нутаг дэвсгэр дээр хувийн болон эд хөрөнгийн талаар тухайн Талын иргэний нэгэн адил эрх зүйн хамгаалалт эдэлнэ.

2. Хэлэлцэн тохирогч аль нэг Талын хуулийн дагуу байгуулагдсан хуулийн этгээдэд дээрх заалт мөн адил хамаарна.

3. Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын иргэн Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын иргэний нэгэн адил нөхцөлөөр шүүхийн байгууллага буюу иргэний болон аж ахуйн хэргийн талаар асуудал эрхэлсэн бусад эрх бүхий байгууллагад чөлөөтэй хандах эрхтэй.

2 дугаар зүйл

Эрх, үүрэг болон нөхцөл

Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын иргэн Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын иргэдийн нэгэн адил эрх, үүрэгтэйгээр тухайн улсын шүүхийн хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд оролцоно.

3 дугаар зүйл

Харилцах журам

Хэлэлцэн тохирогч Талууд эрх зүйн туслалцаа харилцан үзүүлэхдээ Монгол Улсын хувьд Монгол Улсын Хууль зүй, дотоод хэргийн яам, Бүгд

ГАДААД ХАРИЛЦААНЫ ТӨВ АРХИВ

Найрамдах Энэтхэг Улсын хувьд Бүгд Найрамдах Энэтхэг Улсын Хууль, эрх зүй, компаний асуудал эрхэлсэн яамаар дамжуулан харилцана.

II БҮЛЭГ

ИРГЭН, АЖ АХУЙН ХЭРГИЙН ТАЛААР ҮЗҮҮЛЭХ ЭРХ ЗҮЙН ТУСЛАЛЦАА БА ЭРХ ЗҮЙН ХАРИЛЦАА

4 дүгээр зүйл

Эрх зүйн туслалцааны хамрах хүрээ

Хэлэлцэн тохирогч Талууд Хүсэлт хүлээн авсан Талын холбогдох хуулийн дагуу хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааг явуулж эрх зүйн дараахь туслалцааг харилцан үзүүлнэ. Тухайлбал баримт үйлдэх, илгээх, гардуулах, шилжүүлэх, зохигчид, гэрч, шинжээч болон бусад этгээдээс мэдүүлэг авах, шүүгчийн захирамж, шүүхийн тогтоол, арбитрын шийдвэрийг биелүүлэх, хүсэлтийг хангах зорилгоор эд хөрөнгийг хураах, түүнчлэн эрх зүйн туслалцаа харилцан үзүүлэх тухай бусад арга хэмжээ зэрэг болно.

5 дугаар зүйл

Эрх зүйн туслалцаа үзүүлэх тухай
хүсэлтийг гаргах хэлбэр

Эрх зүйн туслалцаа үзүүлэх тухай хүсэлтийг бичгээр үйлдэх ба үүнд дараах зүйлийг тусгана:

- 1) хүсэлт гаргасан байгууллагын нэр;
- 2) хүсэлт хүлээн авсан байгууллагын нэр;
- 3) эрх зүйн туслалцаа үзүүлэх хэргийн нэр;
- 4) хүсэлтэд холбогдох этгээдийн овог нэр, иргэний харъяалал, байнга болон түр оршин суугаа газрын хаяг, ажил мэргэжлийн талаарх мэдээлэл, хуулийн этгээдийн хувьд түүний нэр, хаяг;
- 5) хүсэлттэй холбогдох этгээдийг төлөөлөх этгээдийн нэр, хаяг;
- 6) шаардлагатай бол тодруулах зарим зүйл буюу шаардлагатай баримт бичиг, бусад нотлох баримтыг хавсаргасан байна.

6 дугаар зүйл

Хүсэлт биелүүлэх журам

1. Хүсэлт хүлээн авсан Тал эрх зүйн туслалцаа үзүүлэх тухай хүсэлтийг биелүүлэхдээ өөрийн улсын хуулийг мөрдөнө. Хүсэлт гаргасан Талын хүсэлтээр Хүсэлт хүлээн авсан Тал өөрийн улсын хууль тогтоомжид харшлахгүй гэж үзвэл Хүсэлт гаргасан Талын хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны тухай хуулийг хэрэглэж болно.

2. Хүсэлт хүлээн авсан Тал хүсэлтийг биелүүлэх эрх бүхий бус байвал түүнийг эрх бүхий байгууллагад шилжүүлэн өгч энэ тухайгаа Хүсэлт гаргасан Талд зохих ёсоор мэдэгдэнэ.

3. Хэрэв хүсэлтийг биелүүлэх боломжтой тохиолдолд Хүсэлт хүлээн авсан Тал Хүсэлт гаргасан Тал, сонирхогч талууд, түүний төлөөлөгчдөд хүсэлтийг биелүүлэх газар, хугацааг мэдээлнэ.

4. Хүсэлт хүлээн авсан Тал хүсэлтийг биелүүлсэн тохиолдолд баримт бичгийг Хүсэлт гаргасан Талд хүргүүлнэ. Хүсэлт хүлээн авсан Тал эрх зүйн туслалцаа үзүүлж чадаагүй бол хүсэлтийг буцаан хүргүүлж, биелүүлж чадаагүй тухай шалтгааныг мэдэгдэнэ.

7 дугаар зүйл

Баримт бичиг үйлдэх, шүүхийн шийдвэрийг гардуулах

1. Хүсэлт хүлээн авсан Тал өөрийн хууль тогтоомжийн дагуу баримт бичиг үйлдэх буюу баримт бичгийг гардуулна. Хүсэлт хүлээн авсан Талын хэл дээр баримт бичгийг үйлдээгүй, орчуулгыг хавсаргаагүй тохиолдолд холбогдох этгээд шийдвэрийг хүлээн авахыг зөвшөөрвөл түүний хаягаар гардуулж болно.

2. Биелүүлэхийг хүссэн хүсэлтэд Хүсэлтийг хүлээн авах этгээдийн тодорхой хаяг, гардуулах баримт бичгийн нэрийг тусгасан байна.

8 дугаар зүйл

Баримт бичиг гардуулах буюу үйлдснийг нотлох

Хүсэлт хүлээн авсан Талын нутаг дэвсгэр дээр хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа дүрэм, журмын дагуу баримт бичгийг гардуулсан буюу үйлдсэн тухайгаа нотолно. Гардуулсан газар, цаг хугацаа түүнчлэн ямар хүнд гардуулснаа үйлчилгээний гэрчилгээнд зааж өгсөн байна.

9 дүгээр зүйл

Дипломат буюу консулын албаар дамжуулан иргэдэд баримт бичиг гардуулах, мэдүүлэг авах

Хэлэлцэн тохирогч Талууд өөрийн Талын дипломат буюу консулын албаар дамжуулан өөрсдийн иргэдэд баримт бичиг гардуулах, мэдүүлэг авах эрхтэй. Дээрх ажиллагааг албадлагаар биелүүлж болохгүй.

10 дугаар зүйл

Гадаад улсын шүүхэд гэрч, шинжээчээр дуудах

1. Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын нутаг дэвсгэр дээр шүүх ажиллагаа явуулах буюу урьдчилсан мөрдөн байцаалтад Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын нутаг дэвсгэрт байгаа гэрч буюу шинжээчийг биеэр байлцуулах шаардлага

гарвал гэрч буюу шинжээчийг шүүхэд дуудах хүсэлтийг Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын холбогдох байгууллагад гаргана.

2.Шүүхийн зарлан дуудах бичигт дуудагдсан этгээдэд шүүхэд хүрэлцэн ирээгүй тохиолдолд ямар нэгэн шийтгэл оногдуулах тухай заалтыг тусгаж болохгүй.

3.Аль нэг улсын харъяат гэрч буюу шинжээч шүүхийн зарлан дуудахаар сайн дураар Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын нутаг дэвсгэр дээр хүрэлцэн ирвэл түүнийг аливаа эрүүгийн буюу захиргааны хэрэгт яллаж болохгүй бөгөөд түүнийг уг Талын нутаг дэсгэрт орж ирэхээс өмнө үйлдсэн хэрэгт албадан саатуулах эсвэл шийтгэж болохгүй.

4.Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын шүүхийн зарлан дуудлагаар хүрэлцэн ирсэн Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын гэрч буюу шинжээч Хүсэлт гаргасан Талаас түүнийг цаашид байх шаардлагагүй гэж мэдэгдсэнээс хойш 10 хоногийн дотор шүүхэд дуудсан Талын нутаг дэвсгэрээс гараагүй бол тэрээр энэхүү халдашгүй эрхээ алдана. Гэрч буюу түүнээс үл хамаарах шалтгаанаар тухайн улсын нутаг дэвсгэрээс гарч чадаагүй хугацааг дээрх хугацаанд тооцохгүй.

5.Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын хүсэлтээр ирсэн гэрч буюу шинжээч замын зардал болон гадаадад байх хугацааны зардлыг хүсэлт гаргасан байгууллагаас нөхөн төлүүлэх эрхтэй. Шинжээч шалгалт, шинжилгээ хийсний хөлсийг авах эрхтэй.

6.Гэрч буюу шинжээчийг ирүүлэх хүсэлтэд ирүүлэхтэй холбогдох зардлыг төлөх тухай заасан байх бөгөөд энэхүү Хүсэлт гаргасан Тал холбогдох зардлын урьдчилсан төлбөрийг хийнэ.

7.Эрх бүхий комисс, байгууллагаас томилсон этгээдээр дамжуулан эсхүл Хэлэлцэн тохирогч Талуудын хуулийн дагуу нотлох баримт гэж үзэж болох мэдүүлэг авах, асуулга буюу бусад хэлбэрээр гэрчийн мэдүүлэг авахад Хэлэлцэн тохирогч Талууд шаардлагатай бүхий л туслалцааг харилцан үзүүлнэ.

11 дүгээр зүйл

Баримт бичгийг хүлээн зөвшөөрөх

1.Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын нутаг дэвсгэр дээр зохих маягтын дагуу үйлдэж, эрх бүхий шүүхийн буюу албан тушаалтны (орон тооны орчуулагч, шинжээч г.м) албан ёсны тамга дарсан баримт бичигт Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын нутаг дэвсгэр дээр аливаа төрлийн баталгаажуулалт шаардахгүй.

2.Хэлэлцэн тохирогч аль нэг Талын нутаг дэвсгэр дээр нууцын зэрэглэлгүйд тооцогддог баримт бичгийг Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын нутаг дэвсгэрт нууцын зэрэглэлгүйд тооцно.

12 дугаар зүйл

Эрх зүйн туслалцаа үзүүлэх зардал

1. Хүсэлт хүлээн авсан Тал туслалцаа үзүүлсэнтэй холбогдон гарсан зардлыг нөгөө Талаас нэхэмжлэхгүй. Хэлэлцэн тохирогч Талууд өөрсдийн нутаг дэвсгэрт эрх зүйн туслалцаа үзүүлэхтэй холбогдон гарсан аливаа зардлыг хариуцна.

2. Хүсэлт хүлээн авсан Тал Хүсэлт гаргасан Талд зарцуулсан зардлын хэмжээг мэдэгдэнэ. Хэрэв Хүсэлт гаргасан Тал тэдгээр зардлыг хариуцах ёстой этгээдээс нөхөн төлүүлэн авч чадвал уг зардлыг Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын дансанд хийнэ.

13 дугаар зүйл

Иргэний гэрчилгээ, бусад баримт бичгийг хүргүүлэх

Хэлэлцэн тохирогч Талууд хүсэлт гаргасны дагуу Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын иргэдийн биеийн байцаалт болон иргэдийн хувийн болон өмчийн эрх ашигтай холбоотой бусад баримт бичгүүдийг (боловсролын, мэргэжлийн г.м) дипломат шугамаар орчуулгагүй болон үнэ төлбөргүйгээр харилцан хүргүүлэх үүрэгтэй.

14 дүгээр зүйл

Эрх зүйн туслалцаа үзүүлэхээс татгалзах

Хэрэв эрх зүйн туслалцаа үзүүлэх нь Хүсэлт хүлээн авсан Талын бүрэн эрхт байдал, аюулгүй байдалд хор уршиг учруулахуйц эсхүл хууль тогтоомжтой нь зөрчилдөж байвал Хүсэлт хүлээн авсан Тал эрх зүйн туслалцаа үзүүлэхээс татгалзаж болно.

15 дугаар зүйл

Эрх зүйн үйлчилгээний төлбөрөөс чөлөөлөх

Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын иргэн Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын нутаг дэвсгэр дээр Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын иргэний адил хэмжээ, нөхцлөөр эрх зүйн үйлчилгээний төлбөрөөс чөлөөлөгдөнө.

16 дугаар зүйл

Хувийн, гэр бүлийн болон өмчийн холбогдолтой баримт бичиг олгох

1. Эрх зүйн үйлчилгээний төлбөрөөс чөлөөлөх зөвшөөрөл авахад шаардагдах хувийн, гэр бүлийн болон өмчийн холбогдолтой баримт бичгийг нутаг дэвсгэр дээр нь байнга буюу түр хугацаагаар оршин сууж байгаа Хэлэлцэн тохирогч Талын зохих байгууллагаас гаргаж өгнө.

2. Хэрэв дээрх баримт бичгийг гаргуулан авч байгаа этгээд Хэлэлцэн тохирогч Талуудын нутаг дэвсгэр дээр байнга буюу түр хугацаагаар оршин

суугаагүй бол уг этгээдийн харъяалагдах улсын дипломат буюу консулын албанаас олгосон баримт бичгийг хангалттай гэж үзнэ.

3.Эрх зүйн үйлчилгээний төлбөрөөс чөлөөлөх тухай шийдвэр гаргаж байгаа шүүх шаардлагатай бол холбогдох байгууллагаас нэмэлт мэдээлэл хүсч болно.

17 дугаар зүйл **Шүүх**

1. Энэхүү Гэрээ болон Хэлэлцэн тохирогч Талуудын хуулинд өөрөөр заагаагүй бол хэрэв хариуцагч тэдгээрийн нутаг дэвсгэр дээр оршин сууж байгаа тохиолдолд Хэлэлцэн тохирогч Талуудын шүүх иргэний болон аж ахуйн хэргээр хянан шийдвэрлэх ажиллагаа явуулах эрхтэй. Хуулийн этгээдийн хувьд Хэлэлцэн тохирогч Талуудын нутаг дэвсгэр дээр ашгийн төлөө үйл ажиллагаа явуулдаг эсхүл өөрийн салбартай байвал уг Талын шүүх дээрх эрхийг мөн эдэлнэ.

2.Арбитрийн шүүхийн үйл ажиллагаанаас бусад тохиолдолд дээрх шүүхийн харъяалах эрхийг зохигчдын хоорондын тохиролцоогоор өөрчилж болохгүй.

3.Энэхүү Гэрээний дагуу Хэлэлцэн тохирогч Талуудын эрх бүхий шүүхүүд ижил талуудын хооронд, нэг үндэслэлээр, нэг хэргээр хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаа явуулж эхэлсэн бол сүүлд нь эхэлсэн шүүх хянан шийдвэрлэх ажиллагаагаа зогсооно.

18 дугаар зүйл **Иргэний эрхийн чадамж болон чадвар**

1. Иргэний эрх зүйн чадамжийг тухайн иргэнийг харъяалах Хэлэлцэн тохирогч Талын хууль тогтоомжийн дагуу тодорхойлно.

2.Хуулийн этгээдийн эрх зүйн чадварыг нутаг дэвсгэр дээр нь хуулийн этгээдийн эрх авсан Хэлэлцэн тохирогч Талын хууль тогтоомжийн дагуу тодорхойлно.

19 дүгээр зүйл **Иргэнийг сураггүй алга болсон, нас барсанд тооцох буюу нас барсныг тогтоох**

1.Иргэнийг сураггүй алга болсон, нас барсанд тооцох болон нас барсныг тогтоох асуудлыг хамгийн сүүлийн мэдээгээр уг иргэн амьд ахуй цагтаа харъяат байсан Хэлэлцэн тохирогч Талын зохих байгууллага хариуцна.

2.Хэрэв Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын хууль тогтоомжийн дагуу эрх ашиг нь хамгаалагддаг бол нутаг дэвсгэр дээр нь оршин сууж байгаа этгээдийн хүсэлтээр энэхүү Талын холбогдох байгууллага Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын иргэнийг сураггүй алга болсон, нас барсанд тооцох болон нас барсныг тогтоож болно.

3.Энэхүү зүйлийн 1, 2 дугаар хэсэгт заасан хэргүүдэд Хэлэлцэн тохирогч Талууд өөрийн улсын хуулийг хэрэглэнэ.

Өмчийн эрх зүйн харилцаа

20 дугаар зүйл Өмчлөл

1.Үл хөдлөх эд хөрөнгийн өмчлөх эрхийг тэрхүү үл хөдлөх эд хөрөнгө оршин байгаа Хэлэлцэн тохирогч Талын хууль тогтоомжоор тодорхойлно.

2.Холбогдох байгууллагад бүртгүүлэхийг шаарддаг тээврийн хэрэгслийг өмчлөх эрхийг зохих бүртгэх байгууллага нутаг дэвсгэр дээр нь оршин байгаа Хэлэлцэн тохирогч Талын хууль тогтоомжоор тодорхойлно.

3.Өмчлөх эрхийг олж авах, цуцлах болон өмчийн бусад эрхийг эдгээр эрх үүсэхэд үндэслэл нь болж өгсөн үйлдэл, нөхцөл байдал бий болсон үед тухайн өмч нутаг дэвсгэр дээр нь байсан Хэлэлцэн тохирогч Талын хууль тогтоомжоор тодорхойлно. Талуудын хооронд байгуулсан гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол өмчлөх эрхийг олж авах, цуцлах болон өмчийн бусад эрхийг хэлцэл хийсэн газрын хуулиар тодорхойлно.

21 дүгээр зүйл Хэлцлийн хэлбэр

1.Хөдлөх эд хөрөнгийн хувьд хэлцэл хийсэн Хэлэлцэн тохирогч Талын хуулийг хэрэглэнэ.

2.Үл хөдлөх эд хөрөнгийн хувьд тухайн үл хөдлөх эд хөрөнгө оршин байгаа Хэлэлцэн тохирогч Талын хуулийг хэрэглэнэ.

22 дугаар зүйл Хохирол

1.Холбогдох гэрээ, хэлцэл болон бусад хууль ёсны дагуу хийсэн үйлдлээс үүссэн хохирлоос бусад хохирлыг нөхөн төлөх үүргийг нутаг дэвсгэр дээр нь тухайн хохирол гарахад хүргэсэн үйлдэл, нөхцөл байдал бий болсон Хэлэлцэн тохирогч Талын хууль тогтоомжоор тодорхойлно.

2.Хэрэв хохирол учруулсан болон хохирогч этгээд Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын иргэн бол нэхэмжлэлийг хүлээн авсан Хэлэлцэн тохирогч Талын хуулийг баримтална.

3.Энэхүү зүйлийн 1, 2 дугаар хэсэгт заасан хэргийг хохирол үүсэхэд хүргэсэн үйлдэл буюу нөхцөл байдал нутаг дэвсгэр дээр нь бий болсон Хэлэлцэн тохирогч Талын харъяалах шүүхээр хянан, шийдвэрлэнэ. Гэхдээ хохирогч хариуцагчийн оршин суугаа Хэлэлцэн тохирогч Талын шүүхэд нэхэмжлэл гаргаж болно.

23 дугаар зүйл

Иргэдийн төлөөлөгчөөр консулын
ажилтан оролцох нь

Хэрэв өөрөө эзгүй болон хүндэтгэн үзэх бусад шалтгааны улмаас зохих хугацаанд өөрийн эрх ашгийг хамгаалах боломжгүй байсан буюу өөрийн төлөөлөгчөө томилж амжаагүй тохиолдолд зөвшөөрлийн дагуу өв залгамжлалын асуудлаар уг иргэнийг Хэлэлцэн тохирогч Талын дипломат буюу консулын алба нь Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын өмнө төлөөлж болно.

24 дүгээр зүйл

Хувь хүнд холбогдох
зүйлийг шилжүүлэх

Хэрэв Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын иргэн байнга оршин суудаггүй Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын нутаг дэвсгэр дээр аялж явахдаа нас барсан тохиолдолд түүнтэй холбогдох эд зүйлийг тэр даруй түүнийг харъяалах Хэлэлцэн тохирогч Талын дипломат буюу консулын албанд шилжүүлнэ.

III БҮЛЭГ

ШҮҮХИЙН ШИЙДВЭРИЙГ ХҮЛЭЭН

ЗӨВШӨӨРӨХ, ГҮЙЦЭТГЭХ

25 дугаар зүйл

Иргэний болон аж ахуйн хэргийн талаар гарсан шүүхийн шийдвэр болон эрүүгийн хэргийн хохирол төлүүлэх тухай шүүхийн шийдвэрийг хүлээн зөвшөөрөх, гүйцэтгэх

Хэлэлцэн тохирогч Талууд иргэн, аж ахуйн хэргээр болон эрүүгийн хэргийн улмаас учирсан хохирлыг төлүүлэхээр шүүхээс гаргасан хүчин төгөлдөр шийдвэрийг харилцан хүлээн зөвшөөрч, гүйцэтгэнэ.

Хэлэлцэн тохирогч Талуудын нутаг дэвсгэр дээр биелүүлэх шаардлагагүй иргэний хэрэгтэй холбоотой асран хамгаалах, харгалзан дэмжих, итгэмжлэх, бүртгэлийн болон бусад байгууллагын шүүхийн шийдвэрийг шүүх тусгай хянан шийдвэрлэх ажиллагаагүйгээр нэгэн адил хүлээн зөвшөөрнө.

26 дугаар зүйл

Шүүхийн шийдвэр биелүүлэх эрх олгох тухай
хүсэлтийг авч хэлэлцэх

1. Шүүхийн шийдвэрийг биелүүлэх эрх олгох тухай хүсэлтийг тухайн шүүхийн шийдвэрийг биелүүлэх Хэлэлцэн тохирогч Талын шүүхийн харъяалалын дагуу шийднэ.

2.Шүүхийн шийдвэр биелүүлэх эрх олгох тухай хүсэлтийг эрх бүхий шүүхэд гаргана. Уг хүсэлтийг гаргахад тавигдах шаардлагыг тухайн шүүхийн шийдвэрийг биелүүлэх Хэлэлцэн тохирогч Талын хууль тогтоомжид заасан байна.

3.Хүсэлтэд түүнийг хүлээн авч байгаа Хэлэлцэн тохирогч Талын хэлнээ орчуулсан орчуулгыг хавсаргана.

27 дугаар зүйл

Шийдвэрийг биелүүлэх эрхийн тухай баримт бичиг

Шүүхийн шийдвэрийг биелүүлэх эрх олгох тухай хүсэлтэд дараах баримт бичгийг заавал хавсаргана:

1.Шүүхээс гаргасан шийдвэр/тогтоолын баталгаат хувийг, хэрэв уг шийдвэрийн агуулгаас тодорхойгүй бол тухайн шийдвэр/тогтоол гүйцэтгэхийг нотолсон албан бичгийн хамт;

2.Энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан баримт бичгийн баталгаат орчуулга.

28 дугаар зүйл

Шүүхийн шийдвэр биелүүлэх ажиллагаа

Шүүхийн шийдвэр биелүүлэх ажиллагааг тухайн шүүхийн шийдвэрийг биелүүлэх Талын хуулиар зохицуулна.

29 дүгээр зүйл

Зардал

Шүүхийн шийдвэрийг биелүүлэхтэй холбогдон гарах зардлыг тухайн шийдвэрийг биелүүлэх Талын хуулиар зохицуулна.

30 дугаар зүйл

Шүүхийн шийдвэрийн хамрах хүрээ

Энэхүү Гэрээний 25-29 дүгээр зүйлүүдийн шүүхийн шийдвэртэй холбоотой заалт нь шүүх болон арбитрын шийдвэрээр баталсан эвлэрүүлэх гэрээ буюу зөвшилцөх тогтоолд мөн адил хамаарна.

31 дүгээр зүйл

Эд зүйл болон мөнгө шилжүүлэх

Энэхүү Гэрээний шүүхийн шийдвэрийг биелүүлэхтэй холбогдсон заалт нь шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэлээр авсан эд зүйл болон мөнгийг шилжүүлэхтэй

холбогдсон харилцааг зохицуулсан Хэлэлцэн тохирогч Талуудын хуультай зөрчилдөхгүй байна.

32 дугаар зүйл
Харилцах хэл

Энэхүү Гэрээг хэрэгжүүлэхдээ Хэлэлцэн тохирогч Талууд өөрсдийн хэлийг хэрэглэх бөгөөд аливаа холбогдох баримт бичигт Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын үндэсний хэл дээрх орчуулга эсхүл англи хэл дээрх хувийг хавсаргасан байна.

IV БҮЛЭГ

БУСАД ЗААЛТ

33 дугаар зүйл

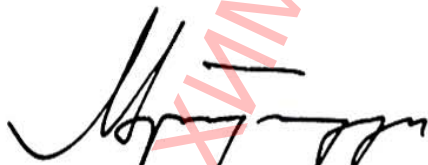
Гэрээг батлах, дуусгавар болгох

1. Энэхүү Гэрээг соёрхон батлах бөгөөд Батламж жуух бичгийг солилцсон өдрөөс хойш 30 дахь өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.

2. Хэрэв Хэлэлцэн тохирогч аль нэг Тал энэхүү Гэрээг цуцлах тухайгаа Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талдаа бичгээр мэдэгдээгүй бол энэхүү Гэрээ хүчинтэй хэвээр тооцогдоно. Ийнхүү цуцлах тухай мэдэгдэл өгсөн өдрөөс хойш зургаан сарын дараа энэхүү Гэрээ нь хүчингүй болно.

3. Энэхүү Гэрээг 2001 оны 1 сарын 3-ны өдөр монгол, хинди, англи хэлээр тус бүр хоёр хувь үйлдсэн бөгөөд эх бичвэрүүд адил хүчинтэй байна.

4. Энэхүү Гэрээг тайлбарлахад маргаан гарвал англи хэл дээрх эх бичвэрийг баримтална.

МОНГОЛ УЛСЫГ
ТӨЛӨӨЛЖ

БҮГД НАЙРАМДАХ ЭНЭТХЭГ
УЛСЫГ ТӨЛӨӨЛЖ

ГАДААД ХАРИЛГААНЫ ТӨВ АРХИВ

मंगोलिया
और
भारत गणराज्य
के बीच
सिविल तथा वाणिज्यिक मामलों में
विधिक सहायता और विधिक संबंधों के लिए संधि

मंगोलिया और भारत गणराज्य के बीच

सिविल तथा वाणिज्यिक मामलों में विधिक सहायता के क्षेत्र में सहयोग विकसित करने की आवश्यकता को महत्व देते हुए;

निम्नलिखित रूप से सहमति हुई है:

भाग- 1

सामान्य उपबंध

अनुच्छेद-1

विधिक संरक्षण

1. प्रत्येक संविदाकारी पक्ष के नागरिकों को अपनी स्वयं की और अपनी संपत्ति की सुरक्षा के प्रति दूसरे संविदाकारी पक्ष के राज्यक्षेत्र में वही विधिक संरक्षण प्राप्त होगा जैसा कि उस दूसरे संविदाकारी पक्ष के नागरिकों को उसकी विधियों द्वारा अनुज्ञात है।
2. उपर्युक्त उपबंध दोनों संविदाकारी पक्षों में किसी एक संविदाकारी पक्ष की विधियों के अधीन गठित विधिक व्यक्तियों पर भी लागू होता है।
3. प्रत्येक संविदाकारी पक्ष के नागरिकों को दूसरे संविदाकारी पक्ष के सिविल तथा वाणिज्यिक मामलों में सक्षमता प्राप्त न्यायालयों अथवा अन्य प्राधिकारियों के समक्ष उन्हीं शर्तों पर जाने का निःशुल्क तथा बिना अड़चन अधिकार प्राप्त होगा जैसा उस संविदाकारी पक्ष के नागरिकों को प्राप्त है।

अनुच्छेद-2

अधिकार, कर्तव्य और सुविधाएं

प्रत्येक संविदाकारी पक्ष के नागरिकों को दूसरे संविदाकारी पक्ष के न्यायालयों की कार्यवाहियों में वही अधिकार और तत्समान कर्तव्य और सुविधाएं प्राप्त होंगी, जो उस संविदाकारी पक्ष के नागरिकों को प्राप्त हैं।

अनुच्छेद-3
सूचना का तरीका

विधिक सहायता प्रदान करने के प्रयोजन के लिए संविदाकारी पक्षों के प्राधिकारी एक-दूसरे के साथ मंगोलिया के न्याय मंत्रालय और भारत सरकार के विधि, न्याय और कम्पनी कार्य मंत्रालय के माध्यम से सम्पर्क करेंगे।

भाग - II

सिविल तथा वाणिज्यिक मामलों से सम्बद्ध विधिक सहायता तथा विधिक संबंध

अनुच्छेद-4
विधिक सहायता का कार्यक्षेत्र

सिविल मामलों में विधिक सहायता की कार्यवाही अर्थात् दस्तावेजों और आदेशिकाओं की तामील और प्रेषण, मामलों के लिए दस्तावेजों का हस्तांतरण, वादकारियों, गवाहों, विशेषज्ञों और अन्य व्यक्तियों से साक्ष्य लेना, अनुरोधों को निष्पादित करने के लिए वस्तुओं का अभिग्रहण, निर्णयों, डिक्रियों और माध्यस्थ पंचाटों का प्रवर्तन तथा विधिक सहायता देने के लिए अन्य कार्रवाई अनुरोधप्राप्तकर्ता पक्षकार के कानून के अनुसार की जाएगी।

अनुच्छेद - 5
विधिक सहायता के लिए अनुरोध का ढंग

1. विधिक सहायता के लिए लिखित में अनुरोध किया जाएगा और उसमें निम्नलिखित बातें शामिल होंगी:-
 - 1) अनुरोधकर्ता प्राधिकारी का पदनाम;
 - 2) अनुरोधप्राप्तकर्ता प्राधिकारी का पदनाम;
 - 3) मामले का विशेष विवरण, जिसके संबंध में विधिक सहायता के लिए अनुरोध किया गया है;
 - 4) अनुरोध से संबंधित व्यक्तियों के नाम तथा उपनाम, उनकी नागरिकता, व्यवसाय तथा स्थायी और अस्थायी निवास के संबंध में सूचना। विधिक व्यक्तियों के मामले में उनके नाम तथा पते;
 - 5) अनुरोध से संबंधित व्यक्तियों के प्रतिनिधियों के नाम तथा पते;
 - 6) यदि आवश्यक हो, तो ज्ञात की जाने वाली विषय-वस्तु का विवरण और आवश्यक दस्तावेजों और अन्य साक्ष्यों की सूची।

अनुच्छेद 6 निष्पादन

1. विधिक सहायता के लिए अनुरोध का निष्पादन करते समय अनुरोधप्राप्तकर्ता प्राधिकारी अपनी राष्ट्रीय विधियों के अनुसार कार्रवाई करेगा। तथापि, अनुरोधकर्ता प्राधिकारी के अनुरोध पर, अनुरोधप्राप्तकर्ता प्राधिकारी अनुरोधकर्ता संविदाकारी पक्ष के प्रक्रिया संबंधी नियमों के अनुसार कार्रवाई कर सकता है बशर्ते कि वे नियम उसकी अपनी राष्ट्रीय विधियों के विरुद्ध न हों।
2. यदि अनुरोधप्राप्तकर्ता प्राधिकारी अनुरोध को निष्पादित करने के लिए सक्षम नहीं है, तो वह उक्त अनुरोध को सक्षम प्राधिकारी के पास भेजेगा तथा अनुरोधकर्ता प्राधिकारी को तदनुसार सूचित करेगा।
3. उचित अनुरोध प्राप्त होने पर, अनुरोधप्राप्तकर्ता प्राधिकारी अनुरोधकर्ता प्राधिकारी को तथा मामले में हितबद्ध पक्षों अथवा उनके प्रतिनिधियों को अनुरोध निष्पादित किए जाने के स्थान और समय के बारे में सूचित करेगा।
4. अनुरोधप्राप्तकर्ता प्राधिकारी अनुरोध का निष्पादन हो जाने के पश्चात् अनुरोधकर्ता प्राधिकारी को दस्तावेज भेजेगा। यदि निवेदित विधिक सहायता प्रदान नहीं की जा सकती हो, तो अनुरोधप्राप्तकर्ता प्राधिकारी अनुरोध को निष्पादित न किये जाने के कारणों की सूचना देते हुए उस अनुरोध को वापस भेजेगा।

अनुच्छेद-7 दस्तावेजों अथवा आदेशिकाओं की तामील

1. अनुरोधप्राप्तकर्ता प्राधिकारी दस्तावेजों अथवा आदेशिकाओं की तामील के प्रयोजन के लिए अपनी विधियों के अनुसार कार्रवाई करेगा। यदि दस्तावेज अथवा आदेशिकाएं अनुरोधप्राप्तकर्ता संविदाकारी पक्ष की भाषा में नहीं हैं अथवा उनका अनुवाद साथ में संलग्न नहीं किया गया है, तो उन्हें पाने वाले व्यक्ति को तामील किया जा सकता है यदि वह उन्हें स्वीकार करने के लिए इच्छुक हो।
2. तामील के लिए अनुरोध में, पाने वाले व्यक्ति का सही पता तथा दिये जाने वाले दस्तावेज अथवा आदेशिका का शीर्षक दिया जाएगा।

अनुच्छेद-8 दस्तावेजों अथवा आदेशिकाओं की तामील का प्रमाण

दस्तावेजों अथवा आदेशिकाओं की तामील अनुरोधप्राप्तकर्ता संविदाकारी पक्ष के राज्यक्षेत्र में लागू नियमों के अनुसार प्रमाणित की जाएगी। तामील करने के प्रमाण-पत्र में, तामील करने का स्थान और समय तथा उस व्यक्ति का नाम दर्शाया जाएगा, जिसे दस्तावेज अथवा आदेशिका की तामील की गई है।

अनुच्छेद - 9
नागरिकों को राजनयिक मिशनों या कौंसलीय कार्यालयों के माध्यम से दस्तावेजों की तामील करना और परिप्रश्न जारी करना

संविदाकारी पक्ष अपने नागरिकों को अपने राजनयिक मिशनों या कौंसलीय कार्यालयों के माध्यम से दस्तावेजों की तामील करने और परिप्रश्न जारी करने के हकदार होंगे। ऐसी तामील के संबंध में कोई बाध्यता लागू नहीं होगी।

अनुच्छेद- 10
विदेश स्थित गवाहों और विशेषज्ञों को समनों की तामील

1. यदि एक संविदाकारी पक्ष के राज्यक्षेत्र में प्रारम्भिक जांच या न्यायिक कार्यवाहियों के दौरान किसी ऐसे गवाह या विशेषज्ञ को, जो दूसरे संविदाकारी पक्ष के राज्यक्षेत्र में रह रहा हो, व्यक्तिगत रूप से हाजिर किए जाने की आवश्यकता पड़ती है, तो समनों की तामील करने का अनुरोध उस संविदाकारी पक्ष के तत्समान प्राधिकारी को भेजा जाएगा।
2. समन में, समन देकर बुलाए गए व्यक्ति के हाजिर न हो पाने के संबंध में, कोई शास्ति अंतर्विष्ट न हो सकेगी।
3. समन के उत्तर में, अनुरोधकर्ता संविदाकारी पक्ष के तत्समान प्राधिकारी के समक्ष स्वेच्छा से हाजिर होने वाले किसी गवाह या विशेषज्ञ को, चाहे उसकी नागरिकता कुछ भी हो, उस संविदाकारी पक्ष के राज्यक्षेत्र में ऐसे किसी दंडिक या प्रशासनिक अपराध के लिए अभियोजित, निरूद्ध या दंडित नहीं किया जाएगा जो उसने उसके राज्यक्षेत्र में प्रवेश करने से पूर्व किया हो।
4. लेकिन यदि अनुरोधकर्ता प्राधिकारी द्वारा उस गवाह या विशेषज्ञ को यह सूचित कर दिए जाने के बाद कि अब उसकी उपस्थिति की आवश्यकता नहीं है, वह गवाह या विशेषज्ञ 15 दिन के भीतर अनुरोधकर्ता संविदाकारी पक्ष के राज्यक्षेत्र को नहीं छोड़ता है, तो वह इस उन्मुक्ति से वंचित हो जाएगा। इस अवधि में वह समयावधि शामिल नहीं होगी, जिसके दौरान वह गवाह या विशेषज्ञ, उसके नियंत्रण से बाहर के कारणों से अनुरोधकर्ता संविदाकारी पक्ष के राज्यक्षेत्र को छोड़ने में असमर्थ रहा है।
5. अनुरोध किए जाने पर अनुरोधकर्ता संविदाकारी पक्ष के राज्यक्षेत्र में आने वाले गवाह और विशेषज्ञ अनुरोधकर्ता प्राधिकारी से अपने यात्रा व्यय और उसके राज्यक्षेत्र में ठहरने के खर्च की प्रतिपूर्ति प्राप्त करने के अधिकारी होंगे। विशेषज्ञ जांच करने के लिए पारिश्रमिक प्राप्त करने के भी हकदार होंगे।
6. अनुरोध-पत्र में उन प्रतिपूर्तियों के बारे में जानकारी होगी, जिसके कि प्रार्थित व्यक्ति हकदार हैं। अनुरोधकर्ता संविदाकारी पक्ष, पेश किए गए अपने विवरण के अनुसार खर्चों के लिए अग्रिम भुगतान करने की व्यवस्था करेगा।

7. दोनों संविदाकारी पक्ष विधिवत गठित आयोग या सक्षम प्राधिकारी द्वारा पदनामित व्यक्ति के माध्यम से या यथास्थिति परिप्रश्नों, प्रश्नावलियों या संबंधित संविदाकारी पक्ष के कानूनों के अनुसार जिसे भी साक्ष्य के रूप में ग्रहण किया जाए, के आधार पर गवाह का साक्ष्य लेने में एक-दूसरे को हर प्रकार की आवश्यक सहायता प्रदान करेंगे।

अनुच्छेद 11 दस्तावेजों की मान्यता

1. एक संविदाकारी पक्ष के राज्यक्षेत्र में निर्धारित फार्म में जारी किए गए या प्रमाणित किए गए तथा सक्षम न्यायालय या शासकीय व्यक्ति (पूर्णकालिक अनुवादक, विशेषज्ञ आदि) की कार्यालय मुहर के साथ मोहरबंद किए गए दस्तावेजों को दूसरे संविदाकारी पक्ष के राज्यक्षेत्र में और किसी अधिप्रमाणन की आवश्यकता नहीं होगी।
2. एक संविदाकारी पक्ष के राज्यक्षेत्र में लोक दस्तावेजों के तौर पर मान्य दस्तावेजों को दूसरे संविदाकारी पक्ष के राज्यक्षेत्र में भी लोक दस्तावेजों की साक्ष्यिक शक्ति प्राप्त होगी।

अनुच्छेद- 12 विधिक सहायता का खर्च

1. अनुरोधप्राप्तकर्ता संविदाकारी पक्ष प्रदान की गई विधिक सहायता के खर्च की प्रतिपूर्ति के लिए आवेदन नहीं करेगा। संविदाकारी पक्ष अपने राज्यक्षेत्र में प्रदान की गई विधिक सहायता से संबंधित सारे खर्च की व्यवस्था स्वयं करेंगे।
2. अनुरोधप्राप्तकर्ता प्राधिकारी अनुरोधकर्ता प्राधिकारी को खर्च की धनराशि की सूचना देगा। यदि अनुरोधकर्ता प्राधिकारी उस खर्च को खर्च की प्रतिपूर्ति करने के लिए जिम्मेदार व्यक्ति से वसूल कर लेता है, तो वसूल की गई धनराशि वसूल करने वाले संविदाकारी पक्ष के खाते में जाएगी।

अनुच्छेद-13 सिविल प्रास्थिति के प्रमाणपत्रों और अन्य दस्तावेजों का प्रेषण

अनुरोध किए जाने पर संविदाकारी पक्ष, एक-दूसरे को राजनयिक माध्यमों द्वारा पहचान के दस्तावेजों, यदि कोई हों, और दूसरे संविदाकारी पक्ष के नागरिकों के वैयक्तिक अधिकारों और सम्पत्ति के हितों से संबंधित अन्य दस्तावेजों (शिक्षा, व्यवसाय आदि के) को बिना अनुवाद किए और निःशुल्क प्रेषित करने का वचन देंगे।

अनुच्छेद -14 विधिक सहायता से इंकार करना

यदि विधिक सहायता से अनुरोधप्राप्तकर्ता संविदाकारी पक्ष की सम्प्रभुता या सुरक्षा पर प्रतिकूल प्रभाव पड़ता है या ऐसी विधिक सहायता उसके कानूनों के विरुद्ध है, तो विधिक सहायता नहीं दी जाएगी।

अनुच्छेद-15
विधिक फीस के भुगतान से छूट

एक संविदाकारी पक्ष के नागरिकों को दूसरे संविदाकारी पक्ष के राज्यक्षेत्र में उन्हीं शर्तों और उसी मात्रा तक विधिक फीस के भुगतान से छूट प्राप्त होगी, जैसी कि उस संविदाकारी पक्ष के नागरिकों को प्राप्त है।

अनुच्छेद -16
वैयक्तिक, वैवाहिक और सम्पत्ति विषयक प्रास्थिति के दस्तावेजों को जारी करना

1. विधिक फीस के भुगतान से छूट की अनुमति प्राप्त करने के लिए आवश्यक वैयक्तिक, वैवाहिक और सम्पत्ति विषयक प्रास्थिति का दस्तावेज उस संविदाकारी पक्ष के सक्षम प्राधिकारी द्वारा जारी किया जाएगा जिसके राज्यक्षेत्र में वह घोषणाकर्ता निवास करता है या रह रहा है।
2. यदि घोषणाकर्ता संविदाकारी पक्षों के राज्यक्षेत्रों में निवास नहीं करता है या नहीं रह रहा है, तो उसके राज्य के राजनयिक मिशन या कौंसलीय कार्यालय द्वारा जारी या प्रमाणित दस्तावेज ही पर्याप्त होगा।
3. विधिक फीस के भुगतान से छूट का आदेश पारित करने वाला न्यायालय दस्तावेज जारी करने वाले प्राधिकारी से अतिरिक्त जानकारी प्रस्तुत करने का अनुरोध कर सकता है।

अनुच्छेद-17
न्यायालय की सक्षमता

1. जब तक कि इस संधि द्वारा अन्यथा उपबंध न किया गया हो और संबंधित संविदाकारी पक्ष के कानूनों के अधीन, उस संविदाकारी पक्ष के न्यायालय सिविल और वाणिज्यिक मामलों में निर्णय देने के लिए सक्षम होंगे, जिसके राज्यक्षेत्र में प्रतिवादी निवास करता है। जहां तक विधिक व्यक्ति के विरुद्ध दावों का संबंध है, उस संविदाकारी पक्ष के न्यायालय निर्णय देने के लिए सक्षम होंगे, जिसके राज्यक्षेत्र में उस विधिक व्यक्ति का कोई अधीनस्थ कार्यालय है या वह लाभ के लिए कारबार चलाता है।
2. माध्यस्थम के मामलों को छोड़कर, न्यायालयों की अनन्य सक्षमता को वादकारियों के करार द्वारा परिवर्तित नहीं किया जा सकता है।
3. यदि दोनों संविदाकारी पक्षों के न्यायालयों में, जो इस संधि के अनुसार सुनवाई के लिए सक्षम हैं, उन्हीं पक्षों के बीच उन्हीं आधारों पर उन्हीं मामलों में कार्यवाहियां संस्थित की जाती हैं, तो जिस न्यायालय में कार्यवाही बाद में संस्थित की गई हो वह मामले में आगे कार्यवाही नहीं करेगा।

अनुच्छेद-18
विधिक हैसियत और क्षमता

1. किसी प्रकृत व्यक्ति की विधिक हैसियत का निर्धारण उस संविदाकारी पक्ष के कानूनों द्वारा होगा जिसका कि वह नागरिक है।
2. किसी विधिक व्यक्ति की विधिक हैसियत का निर्धारण उस संविदाकारी पक्ष के कानूनों द्वारा होगा जिसके राज्यक्षेत्र में उसे निगमित किया गया है।

अनुच्छेद-19
किसी व्यक्ति को गुमशुदा, मृत घोषित करना और मृत्यु के तथ्य का प्रमाणन

1. किसी व्यक्ति को गुमशुदा या मृत घोषित करने और मृत्यु के तथ्य को प्रमाणित करने के मामले उस संविदाकारी पक्ष के प्राधिकारियों की सक्षमता के अंतर्गत होंगे जिसका कि वह व्यक्ति अंतिम सूचना के अनुसार जीवित रहते समय नागरिक था।
2. एक संविदाकारी पक्ष के प्राधिकारी, अपने राज्यक्षेत्र में निवास करने वाले ऐसे व्यक्तियों के अनुरोध पर, जिनके अधिकार और हित उस संविदाकारी पक्ष के कानूनों पर आधारित हैं, दूसरे संविदाकारी पक्ष के नागरिक को गुमशुदा या मृत घोषित कर सकते हैं और उसकी मृत्यु के तथ्य को प्रमाणित कर सकते हैं।
3. इस अनुच्छेद के पैरा 1 और 2 में किए गए प्रावधानों के मामलों में संविदाकारी पक्षों के प्राधिकारी अपने-अपने कानूनों का प्रयोग करेंगे।

सम्पत्ति विषयक विधिक संबंध
अनुच्छेद-20
स्वामित्व

1. अचल संपत्ति के स्वामित्व का निर्धारण उस संविदाकारी पक्ष के कानून द्वारा किया जाएगा जिसके राज्यक्षेत्र में वह संपत्ति स्थित है।
2. परिवहन के साधनों, जिनका प्राधिकरणों में पंजीकरण करवाना अपेक्षित होता है, के स्वामित्व का निर्धारण उस संविदाकारी पक्ष के कानून द्वारा किया जाएगा जिसके राज्यक्षेत्र में उन्हें पंजीकृत करने वाला प्राधिकरण स्थित है।
3. संपत्ति के अर्जन, अन्यसंक्रामण या उसके स्वामित्व की समाप्ति या संपत्ति विषयक अन्य अधिकारों का निर्धारण उस संविदाकारी पक्ष के कानून द्वारा किया जाएगा, जिसके राज्यक्षेत्र में वह संपत्ति उस समय स्थित थी, जिस समय ऐसे अधिकारों का कारणभूत कार्य हुआ या परिस्थिति बनी। जब तक कि संव्यवहार के पक्षों के बीच करार द्वारा अन्यथा प्रावधान न किया गया हो, संपत्ति के स्वामित्व के अर्जन और समापन या अन्य अधिकारों का, जो कि संपत्ति के संव्यवहार का विषय है, निर्धारण उस स्थान के कानून द्वारा किया जाएगा जिस स्थान पर वह संव्यवहार हुआ है।

अनुच्छेद-21
संव्यवहार का ढंग

1. चल संपत्ति के मामले में, उस संविदाकारी पक्ष का कानून लागू होगा, जहां कि संव्यवहार हुआ है।
2. अचल संपत्ति के मामले में, उस संविदाकारी पक्ष का कानून लागू होगा जहां कि वह संपत्ति स्थित है।

अनुच्छेद-22
नुकसानी

1. उन मामलों को छोड़कर, जिनके लिए संधियों द्वारा प्रावधान किया गया है और जो अन्य विधिसम्मत कार्यों के परिणामतः उत्पन्न हुए हैं, नुकसान की क्षतिपूर्ति करने के दायित्व का निर्धारण उस संविदाकारी पक्ष के कानून द्वारा किया जाएगा जिसके राज्यक्षेत्र में वह कार्य हुआ या वह परिस्थिति उत्पन्न हुई जो नुकसानी की मांग करने का आधार बनी है।
2. यदि नुकसान करने वाला व्यक्ति और व्यथित व्यक्ति एक ही संविदाकारी पक्ष के नागरिक हैं, तो जिस संविदाकारी पक्ष के न्यायालय में प्राथना-पत्र प्रस्तुत किया जाता है, उसका कानून लागू होगा।
3. प्रस्तुत अनुच्छेद के पैरा 1 और 2 में उल्लिखित मामले उस संविदाकारी पक्ष के न्यायालय की सक्षमता के अध्वधीन होंगे, जिसके राज्य क्षेत्र में नुकसानी की मांग का कारणभूत कार्य हुआ या परिस्थिति बनी। व्यथित व्यक्ति उस संविदाकारी पक्ष के न्यायालय में कार्रवाई चला सकता है, जिसके राज्यक्षेत्र में प्रतिवादी निवास करता है।

अनुच्छेद-23
कोंसलीय अधिकारियों द्वारा नागरिकों का प्रतिनिधित्व

उत्तराधिकार के विवादों के संबंध में, यदि एक संविदाकारी पक्ष का नागरिक अपनी अनुपस्थिति या अन्य वैध कारणों से समय पर अपने अधिकारों और हितों की रक्षा करने में असमर्थ है और अपना प्रतिनिधि नामित नहीं कर पाया है, तो उस संविदाकारी पक्ष का राजनयिक मिशन या कोंसलीय कार्यालय, उचित प्राधिकार के साथ, दूसरे संविदाकारी पक्ष के प्राधिकारियों के समक्ष अपने उस नागरिक के हितों का प्रतिनिधित्व कर सकता है।

अनुच्छेद-24
व्यक्तिगत सामान का अन्तरण

यदि एक संविदाकारी पक्ष के नागरिक की दूसरे संविदाकारी पक्ष के राज्यक्षेत्र में, जहां कि उसका स्थायी निवास नहीं था, यात्रा के दौरान मृत्यु हो जाती है तो उसके व्यक्तिगत सामान को तत्काल उस संविदाकारी पक्ष के राजनयिक मिशन या कोंसलीय कार्यालय को अन्तरित किया जाएगा जहां का वह नागरिक था।

भाग- III
निर्णयों की मान्यता और उनका प्रवर्तन

अनुच्छेद-25

सिविल और वाणिज्यिक मामलों के निर्णयों की मान्यता और उनका प्रवर्तन तथा दाण्डिक मामलों में अधिनिर्णीत नुकसानी

संविदाकारी पक्ष एक-दूसरे के न्यायिक प्राधिकारियों द्वारा सिविल और वाणिज्यिक मामलों में दिए गए निर्णयों को और दाण्डिक मामलों में अधिनिर्णीत नुकसानी के आदेशों को मान्यता देंगे और उन्हें प्रवृत्त करेंगे।

संविदाकारी पक्षों के राज्यक्षेत्र में, संरक्षकता और न्यासिता प्राधिकरणों, रजिस्ट्रार के कार्यालयों और सिविल मामलों के अन्य प्राधिकरणों के निर्णय, जिनकी प्रकृति ऐसी है कि उनका प्रवर्तन अपेक्षित नहीं होता है, बिना विशेष कार्यवाही के समान रूप से मान्य होंगे।

अनुच्छेद-26

निर्णयों के प्रवर्तन के लिए प्राधिकार प्रदान करने हेतु आवेदन-पत्रों पर विचार

1. निर्णयों के प्रवर्तन का प्राधिकार प्रदान करने के लिए आवेदन-पत्रों पर विचार करना उस संविदाकारी पक्ष के न्यायालयों के क्षेत्राधिकार में होगा जिसके राज्यक्षेत्र में वह निर्णय प्रवृत्त किया जाना है।
2. प्रवर्तन का प्राधिकार प्रदान किए जाने के लिए आवेदन-पत्र सक्षम न्यायालय में प्रस्तुत किया जाएगा। आवेदन-पत्र प्रस्तुत किए जाने के लिए अपेक्षाएं उस संविदाकारी पक्ष के कानून द्वारा विनिर्दिष्ट की जाएंगी जिसके राज्यक्षेत्र में वह निर्णय प्रवृत्त किया जाना है।
3. आवेदन-पत्र के साथ उसका उस संविदाकारी पक्ष, जिसे वह आवेदन-पत्र भेजा जाना है, की भाषा में प्रमाणित अनुवाद भी संलग्न किया जाएगा।

अनुच्छेद-27

संलग्न किए जाने वाले दस्तावेज

प्रवर्तन का प्राधिकार प्रदान करने हेतु आवेदन-पत्र के साथ निम्नलिखित कागजात भी प्रस्तुत किए जाएंगे:-

- 1) न्यायालय द्वारा पारित किए गए निर्णय की एक प्रमाणित प्रतिलिपि और यदि उस निर्णय के पाठ में यह स्पष्ट न हो कि वह निर्णय/डिक्री प्रवर्तनीय है, तो उसके प्रवर्तनीय होने का उल्लेख करने वाला आधिकारिक दस्तावेज;
- 2) इस अनुच्छेद के पैरा 1 में उल्लिखित दस्तावेजों के प्रमाणित अनुवाद।

अनुच्छेद-28
निर्णयों के प्रवर्तन की प्रक्रिया

किसी निर्णय के प्रवर्तन की प्रक्रिया उस संविदाकारी पक्ष के कानून द्वारा विनियमित होगी जिसके राज्यक्षेत्र में उस निर्णय को प्रवृत्त किया जाना है।

अनुच्छेद-29
प्रवर्तन का खर्च

निर्णय के प्रवर्तन से संबंधित विधिक खर्च का विनियमन उस संविदाकारी पक्ष के कानून द्वारा होगा, जिसके राज्यक्षेत्र में उस निर्णय को प्रवृत्त किया जाना है।

अनुच्छेद-30
निर्णय की व्याप्ति

निर्णयों के संबंध में इस संधि के अनुच्छेद 25 से 29 तक के प्रावधान, न्यायालय द्वारा अनुमोदित सौहार्दपूर्ण समझौतों या सहमति डिक्रियों तथा माध्यस्थम पंचाटों पर भी लागू होंगे।

अनुच्छेद-31
वस्तुओं का निर्यात और धन का अंतरण

निर्णयों के प्रवर्तन के संबंध में इस संधि के उपबंधों से निर्णयों के प्रवर्तन के परिणामस्वरूप अर्जित वस्तुओं के निर्यात और धन के अंतरण संबंधी संविदाकारी पक्षों के कानून प्रभावित नहीं होंगे।

अनुच्छेद- 32
भाषा

वर्तमान संधि का अनुपालन करते समय संविदाकारी पक्ष अपनी राष्ट्रभाषा का प्रयोग करेंगे और उसके साथ दूसरे संविदाकारी पक्ष की राष्ट्रभाषा में या अंग्रेजी भाषा में उसका अनुवाद संलग्न करेंगे।

भाग - IV
अंतिम उपबंध

अनुच्छेद-33

1. यह संधि अनुसमर्थन के अध्यक्षीन है और अनुसमर्थन की लिखतों का आदान-प्रदान होने के पश्चात् 30वें दिन से प्रवृत्त होगी।
2. यह संधि तब तक प्रवृत्त रहेगी जब तक कि दोनों में से कोई भी एक संविदाकारी पक्ष दूसरे संविदाकारी पक्ष को नोटिस देकर इस संधि को समाप्त नहीं कर देता। यदि ऐसा नोटिस दे दिया जाता है, तो यह संधि नोटिस प्राप्त होने के छः महीने के पश्चात् लागू नहीं रहेगी।
3. आज दिनांक 3 जनवरी, 2001 को नई दिल्ली में मंगोली, हिंदी और अंग्रेजी भाषा में, तीन प्रतियों में की गई और उक्त तीनों भाषाओं के पाठ समान रूप से अधिप्रमाणित है।
4. व्याख्या संबंधी मतभेद होने की दशा में अंग्रेजी पाठ अभिभावी होगा।

मंगोलिया के लिए

भारत गणराज्य के लिए

TREATY BETWEEN
MONGOLIA
AND
THE REPUBLIC OF INDIA
ON
LEGAL ASSISTANCE AND LEGAL RELATIONS
CONCERNING CIVIL AND COMMERCIAL MATTERS

Mongolia and the Republic of India ;

Attaching importance to the development of cooperation in the field of legal assistance in civil and commercial matters;

Have agreed as follows:

PART I
GENERAL PROVISIONS

Article 1
Legal Protection

1. Citizens of one Contracting Party shall enjoy in the territory of the other Contracting Party the same legal protection in respect of their person and property as do the citizens of the other Contracting Party, to the extent permitted by their laws.
2. The above shall also apply to legal persons established in accordance with the law of either Contracting Party.
3. Citizens of one Contracting Party shall be entitled to free and unimpeded access to the courts or other authorities of the other Contracting Party having competence in civil and commercial matters, on the same terms and conditions as its own citizens.

Article 2
Rights, Duties & Facilities

Citizens of one Contracting Party shall have the same rights and corresponding duties and facilities in the proceedings of a court of the other Contracting Party to the same extent as the citizens of that Contracting Party.

Article 3
Mode of Communication

In providing legal assistance the authorities of the Contracting Parties shall communicate with each other through the Ministry of Justice of Mongolia and the Ministry of Law, Justice & Company Affairs, Government of India.

PART II
LEGAL ASSISTANCE AND LEGAL RELATIONS
CONCERNING CIVIL AND COMMERCIAL MATTERS

Article 4
Scope of Legal Assistance

The proceedings of the legal assistance in civil matters, including service and dispatch of documents or processes, transfer of documents for the cases, the taking of evidence from the litigants, witnesses, experts and other persons, seizure of the objects to execute the requests, enforcement of the judgments, decrees and arbitration awards as well as any other action for providing legal assistance, shall be instituted according to the respective laws of the Requested Party.

Article 5
Form of Request for Legal Assistance

1. A request for legal assistance shall be in writing and shall contain the following:
 - 1) the designation of the requesting authority;
 - 2) the designation of the requested authority;
 - 3) the specification of the case in relation to which legal assistance is requested;
 - 4) names and surnames of persons, relating to the request, information of their citizenship, occupation and permanent or temporary residence. In case of legal persons, their names and addresses;
 - 5) Names and addresses of the representatives of persons relating to the request;

- 6) If necessary, particulars to be ascertained, and a list of necessary documents and other evidence.

Article 6 Execution

1. In executing the request for legal assistance the requested authority shall apply its national laws. However upon request of the requesting authority it may apply procedural rules of the requesting Contracting Party as far as they are not in conflict with its national laws.
2. If the requested authority is not competent to execute the request it shall forward the request to the competent authority and shall inform the requesting authority accordingly.
3. In case of receipt of an appropriate request the requested authority shall notify the requesting authority, parties interested in, or their representatives, of the place and time of execution of the request.
4. The requested authority shall forward documents to the requesting authority after execution of the request. In case legal assistance could not be provided as requested it shall return the request and notify the reasons for inability to execute it.

Article 7 Service of Documents or Processes

1. The requested authority shall effect service of documents or processes in accordance with its own procedures. When the documents or Processes are not drawn up in the language of the requested Contracting Party or are not accompanied by a translation, they may be served on the addressee if he is willing to accept them.
2. A request for service shall contain the exact address of the addressee and the title of the document or processes to be served.

Article 8 Proof of Service of Documents or Processes

The service of documents or processes shall be proved in accordance with the rules in force in the territory of the requested Contracting Party. The time and place of service as well as the person on whom the document or process was served shall be indicated in a Certificate of Service.

Article 9
Service of Documents and Issue of Interrogatories
to Citizens through Diplomatic Missions
or Consular Offices

The contracting Parties shall be entitled to effect service of documents and issue interrogatories to their own citizens through their diplomatic missions or consular offices. No compulsion shall be applied in connection with such service.

Article 10
Summons served upon Witness or Expert Abroad

1. If in course of the preliminary examination or the judicial proceedings in the territory of one Contracting Party there is a need for the personal appearance of a witness or an expert, staying in the territory of the other Contracting party, the request to serve summons shall be addressed to the corresponding authority of that Party.
2. A summon may not contain any penalties connected with failure of the summoned person to appear.
3. A witness or expert of whatever citizenship, who in response to a summon, has voluntarily appeared before the corresponding authority of the other Party shall not be prosecuted for a criminal or an administrative offence in the territory of that Party nor detained or punished for an offence committed by him before he enters the territory of the Requesting Party.
4. A witness or expert shall be deprived of this immunity if he fails to leave the territory of the requesting Contracting Party within 15 days after being informed by the authority which notified him that his presence is no longer necessary. Such period shall not include any period of time during which the witness or expert was unable to leave the territory of the requesting Contracting Party for reasons beyond his control.
5. Witnesses and experts who have come to the territory of the other Contracting Party upon request shall have the right to be reimbursed by the requesting authority their travel expenses and costs connected with their stay abroad. Experts shall also be entitled to remuneration for making an examination.
6. The request shall contain the information on reimbursements which the requested persons are entitled to; the requesting Contracting Party shall provide against their statement an advance payment to cover the corresponding expenses.
7. The Contracting Parties shall render all necessary assistance to each other for taking evidence of a witness through duly constituted Commission or person designated by the competent authority or, as the case may be, on the basis of interrogatories, questionnaire or otherwise, which may be admitted as evidence in accordance with the laws of the respective Contracting Party.

Article 11
Recognition of Documents

1. Documents issued or certified in the prescribed forms and sealed with an official seal of the competent court or official person (a full-time translator, expert etc.) in the territory of one Contracting Party shall not require any form of authentication in the territory of the other Contracting Party.
2. Documents considered as public in the territory of one of the Contracting Parties shall have the evidentiary force of public documents also in the territory of the other Contracting Party.

Article 12
Costs of Legal Assistance

1. The requested Contracting Party shall not apply for the reimbursement of legal assistance costs. The Contracting Parties themselves shall cover all costs connected with legal assistance provided in their territory.
2. The requested authority shall notify the requesting authority of the amount of expenses. If the requesting authority recovers those expenses from the person liable to reimburse them the recovered amounts shall go to the account of the Contracting Party recovering them.

Article 13
**Dispatching of Certificates of Civil Status
and Other Documents**

Contracting Parties shall undertake to dispatch to each other upon request, by diplomatic channels, without translation and free of charge documents of identification, if any, and other documents (of education, occupation etc.) concerning personal rights and property interests of citizens of the other Contracting Party.

Article 14
Refusal of Legal Assistance

Legal assistance shall not be provided if its provision might be prejudicial to the sovereignty or security of the requested Contracting Party or in conflict with its laws.

Article 15
Exemption from Payment of Legal Fees

Citizens of one Contracting Party shall be exempt in the territory of the other Contracting Party from payment of legal fees under the same conditions and to the same extent as citizens of that Contracting Party.

Article 16
**Issuance of Documents on Personal,
Marital and Property Status**

1. A document relating to personal, marital and property status necessary to receive permission for exemption from payment of legal fees shall be issued by a competent authority of the Contracting Party in the territory of which the declarant resides or stays.
2. If the declarant does not reside or stay in the territories of the Contracting Parties the document issued or certified by a diplomatic mission or consular office of his State is sufficient.
3. A court passing order for exemption from payment of legal fees may request the authority which issued the document to furnish additional information.

Article 17
Court Competence

1. Unless otherwise provided for by this Treaty and subject to the laws of the respective Contracting Party, courts of each Contracting Party have competence to give judgments on civil and commercial matters if the defendant resides in its territory. As far as claims to legal persons are concerned they have that competence in case such legal persons have any subordinate office or carry on business for gain in the territory of this party.
2. Exclusive competence of courts may not be changed by the agreement of litigants except in case of arbitration.
3. If proceedings are instituted between the same parties on the same matter and on the same ground in both Contracting Parties' courts which are competent in accordance with this Treaty, the court in which the proceedings are instituted later shall not proceed with the matter.

Article 18
Legal capacity and capability

1. The capability of a natural person shall be determined by the laws of the Contracting Party whose citizen that person is.
2. The legal capacity of a legal person shall be determined according to the law of the Contracting Party, in whose territory it was incorporated.

Article 19
**Recognition as a missing person, dead person
and establishment of the fact of death**

1. Cases concerning recognition as a missing person, dead person and establishment of the fact of death shall be within the competence of the authorities of the Contracting Party whose citizen that person was at the moment when he according to the last information was alive.
2. Authorities of one Contracting Party may recognize a citizen of the other Contracting Party as a missing person or dead person and may establish the fact of his death at the request of persons who reside in its territory if their rights and interests are based on the laws of this Contracting Party.
3. In cases provided for by paragraphs 1 and 2 of this Article authorities of the contracting Parties shall apply their own laws.

Property Legal Relation
Article 20
Ownership

1. The ownership of immovable property is determined by the law of the Contracting Party in whose territory such property is located.
2. The ownership of means of transport, which require registration with authorities, is to be determined by the laws of the Contracting Party in whose territory the registering authority is located.
3. Acquisition, alienation or termination of ownership or other right to property is determined by the law of the Party in whose territory the property was located at the moment when an act or other circumstances, serving as a basis for such rights occurred. The acquisition and termination of ownership or other rights to property, which is the subject of transaction, is to be determined by the law of the place where the transaction occurred, unless otherwise provided for by an Agreement between the Parties.

Article 21
Form of Transaction

1. In case of movable property, the law of the Contracting Party where transaction was made, shall be applicable.
2. In case of immovable property, the law of the Contracting Party in whose territory property is located, shall be applicable.

Article 22
Damages

1. The obligations to compensate damage, except those provided for by treaties and resulting from other lawful acts, are determined by the law of the Contracting Party in whose territory such an act or other circumstance serving as a basis for demanding damages took place.
2. If a person causing harm and the aggrieved person are citizens of the same Contracting Party the law of the Contracting Party in whose court the application is submitted shall be applied.
3. The cases mentioned in paragraphs 1 and 2 of the present Article shall be subject to the competence of a court of the Contracting Party in whose territory such an act or other circumstance which served as a basis for demanding damages took place. An aggrieved person may also bring an action in a court of the Contracting Party in whose territory the defendant resides.

Article 23
Representations of Citizens by Consular officials

A diplomatic mission or consular office of one Contracting Party may represent interests of citizens of that Party in respect of succession issues before authorities of the other Contracting Party with due authorization, if those citizens, because of their absence or other valid reasons, are not able to defend their rights and interests in time and have failed to designate a representative.

Article 24
Transfer of personal effects

If a citizen of one Contracting Party dies during travel in the territory of the other Contracting Party where he did not have permanent residence, his personal effects

shall be immediately transferred to a diplomatic mission or consular office of the Contracting Party of which the deceased was a citizen.

PART III
RECOGNITION AND ENFORCEMENT OF JUDGMENTS

Article 25
**Recognition and Enforcement of Judgments on Civil
and Commercial matters and Damages awarded
in Criminal cases**

The Contracting Parties shall mutually recognize and enforce effective judgments of judicial authorities on civil and commercial matters as well as orders awarding damages in Criminal cases.

In the territory of the Contracting Parties judgments of the guardianship and trusteeship authorities, registrar's offices and other authorities on civil matters, which do not require enforcement due to their nature shall be equally recognized without special proceedings.

Article 26
**Consideration of Applications for Granting
Authorisation for Enforcement of Judgments**

1. Consideration of applications for granting authorization for enforcement shall fall under the jurisdiction of the courts of the Contracting Party in whose territory the judgment is to be enforced.
2. Application for granting an authorization for enforcement shall be submitted to the competent court. Requirements for submission of the application shall be specified by the law of the Contracting Party in whose territory the judgment is to be enforced.
3. Application shall be accompanied by its certified translation into the language of the Contracting Party to which the application is addressed.

Article 27
Documentation for Authorisation for Enforcement

Application for granting authorization for enforcement must be accompanied by:

- 1) a certified copy of the judgment, given by the court, together with an official document stating that the judgment/decreed is enforceable, if it is not clear from the text of the judgment itself.
- 2) Certified translation of the documents referred to in paragraphs 1 of this Article.

Article 28
Procedure for Enforcement of Judgments

The procedure for enforcement of judgments shall be regulated by the law of the Contracting Party in whose territory the judgment is to be enforced.

Article 29
Costs

Legal costs relating to enforcement shall be regulated by the law of the Contracting Party in which territory the judgment is to be enforced.

Article 30
Scope of Judgment

The provisions of Articles 25-29 of this Treaty relating to judgments shall also apply to amicable settlements or consent decrees approved by a court, and arbitration award.

Article 31
Export of Objects and Transfers of Money

The provisions of this Treaty relating to the enforcement of judgments shall not affect the law of the Contracting Parties on transfers of money and export of objects acquired as a result of the enforcement.

Article 32
Languages

While complying with the present Treaty, the Contracting Parties shall use their national language attaching the translation in the national language of the other Contracting Party or in the English language.

PART IV
FINAL PROVISIONS

Article 33

1. This Treaty is subject to ratification and shall enter into force on the 30th day after the exchange of the instruments of ratification.
2. This Treaty shall remain in force until either of the Contracting Parties terminates it by sending a notice to that effect to the other Contracting Party, and if such notice is given, the Treaty shall cease to have effect six months after the receipt of the notice.
3. Done in triplicate at New Delhi this the 3rd day of January, 2001 in, Mongolian, Hindi and English languages each text being equally authentic.
4. In case of any interpretational difference, the English text shall prevail.

FOR MONGOLIA

FOR THE REPUBLIC OF INDIA

АБМГЛАТГИЙН ХУБЬ

ЦАХИМ МИХАТ

ГАДААД ХАРИЛЦААНЫ ТӨВ АРХИВ

ГАДААД ХАРИЛЦААННЫ ТӨВ АХИВ

НИЯШЛИЛТЫН ХУВЬ

